

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Управління освіти і науки Закарпатської обласної
державної адміністрації
Міжгірський професійний ліцей

АксонOMETричні проекції

Розробила : викладач загальнотехнічних
дисциплін Руцак Г. В.

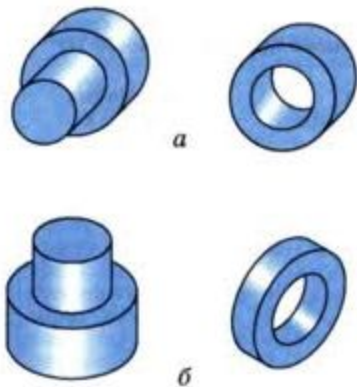
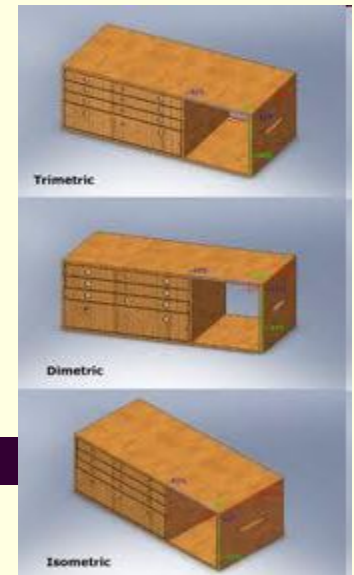
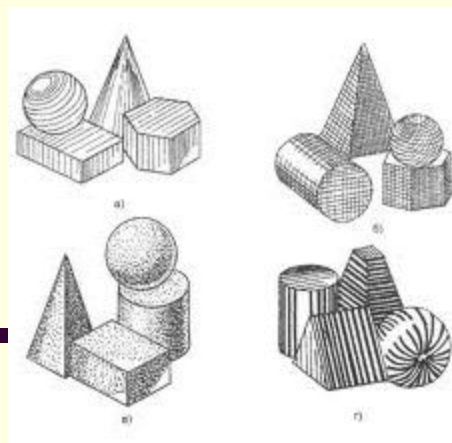

Рис. 129. Аксонометричні
проекції кіл

План

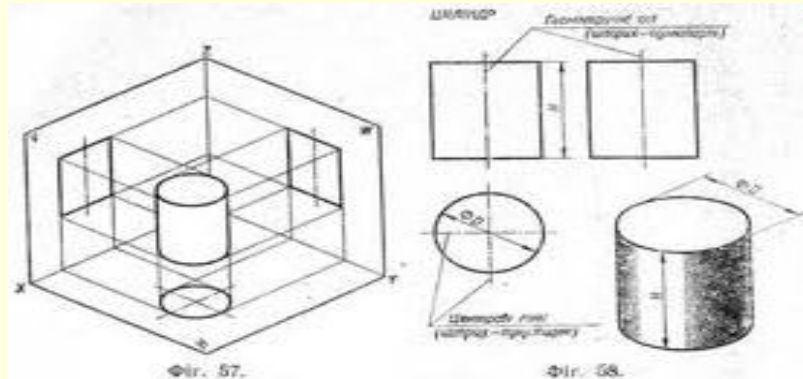

- 1. Загальні відомості та основні положення
- 2. Стандартні види аксонометричних проекцій. Ізометрія, диметрія, способи їх побудови (осі, коефіцієнти спотворень)
- Загальний висновок
- Література

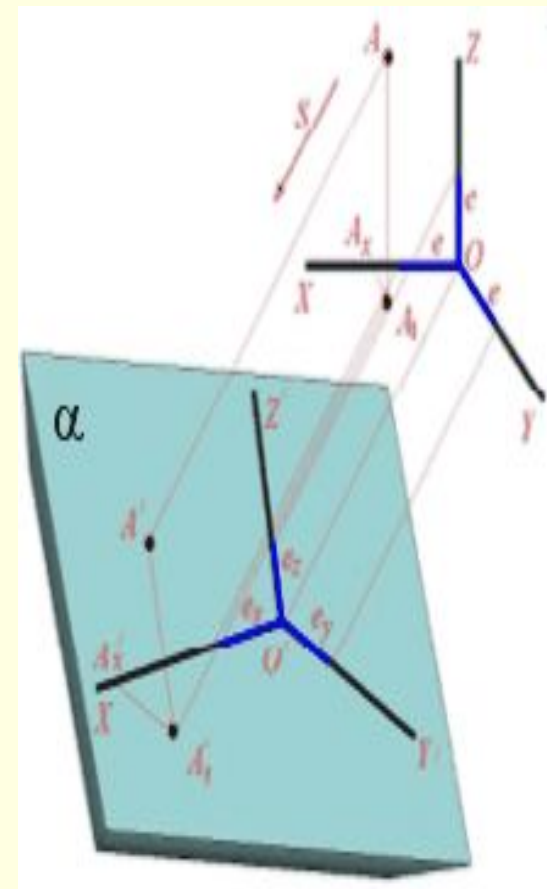
Загальні відомості та основні положення

- Креслення, які виконані методом прямокутного проєкціювання, мають ряд важливих особливостей, головною з яких є зручність вимірювання. В той же час для одержання уявлення про виріб необхідно розглядати декілька виглядів, часто доповнених перерізами, розрізами, додатковими і місцевими виглядами, виносними елементами. Все це ускладнює на перших етапах вивчення креслення, формування уявлення про виріб.
- У техніці для наочного зображення виробів або їх складових частин застосовуються аксонометричні проєкції цих предметів. Вони порівняно з комплексним кресленням мають істотну перевагу – наочність, але створюють незручності при вимірюванні.
- Слово «аксонометрія» - грецьке. Воно складається з двох слів: ахон – вісь, metreo – вимірюю, що в перекладі означає «вимірювання по осях».

- Побудова аксонометричних проєкцій допомагає навчитися читати креслення і розвиває просторове уявлення про форму предметів і деталей.
- Аксонометричні проєкції застосовуються як допоміжні до комплексних креслень у тих випадках, коли необхідне пояснююче наочне зображення форми деталей.
- Відмінність аксонометричних проєкцій від ортогональних полягає в тому, що в аксонометричній проєкції зображення предмета разом з осями координат одержується проєціюванням паралельними променями на одну аксонометричну площину проєкції.

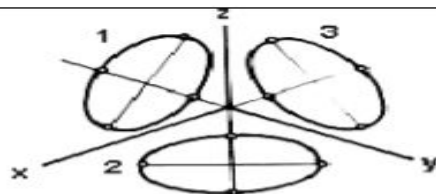
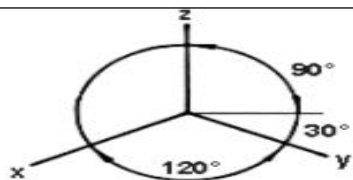
- На рисунку показана схема проєціювання осей координат та віднесеної до них точки A на площину α . Направлення проєціювання вказано стрілкою S . Одержані при такому проєціюванні аксонометричні осі X', Y', Z' будуть проєкціями осей X, Y, Z комплексного креслення. O' — аксонометрична проєкція початку координат. Точка A' — аксонометрична проєкція точки A ; точка A_1 представляє собою аксонометричну проєкцію точки A_1 . Відношення аксонометричної одиниці виміру e' до одиниці натурального масштабу e визначає показник спотворення по аксонометричній вісі.

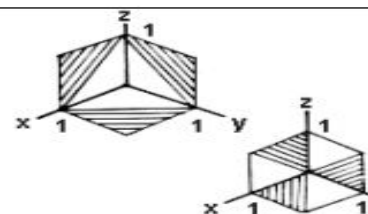
Стандартні види аксонометричних проекцій.

1. ПРЯМОКУТНІ ПРОЕКЦІЇ

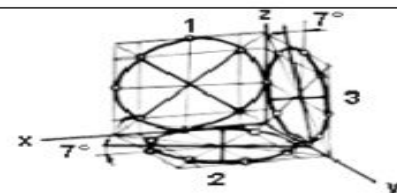
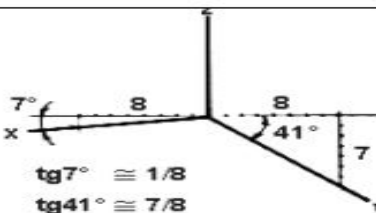
1.1. Ізометрія

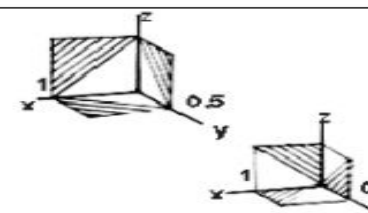
Великі осі еліпсів 1,2,3 $\perp$ x, y, z.
Велика ось $a=1,22$; $b=0,71$.

1.2. Диметрія

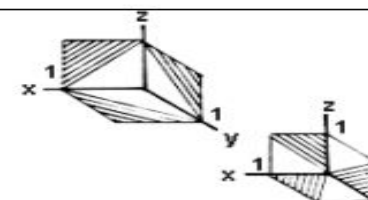
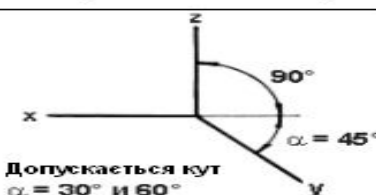

Великі осі еліпсів 1,2,3 $\perp$ x, y, z
1 еліпс $a=1,06$; $b=0,95$
2,3 еліпси $a=1,06$; $b=0,35$

2. КОСОКУТНІ ПРОЕКЦІЇ

2.1. Фронтальна ізометрія

2.2. Горизонтальна (зенітна) ізометрія

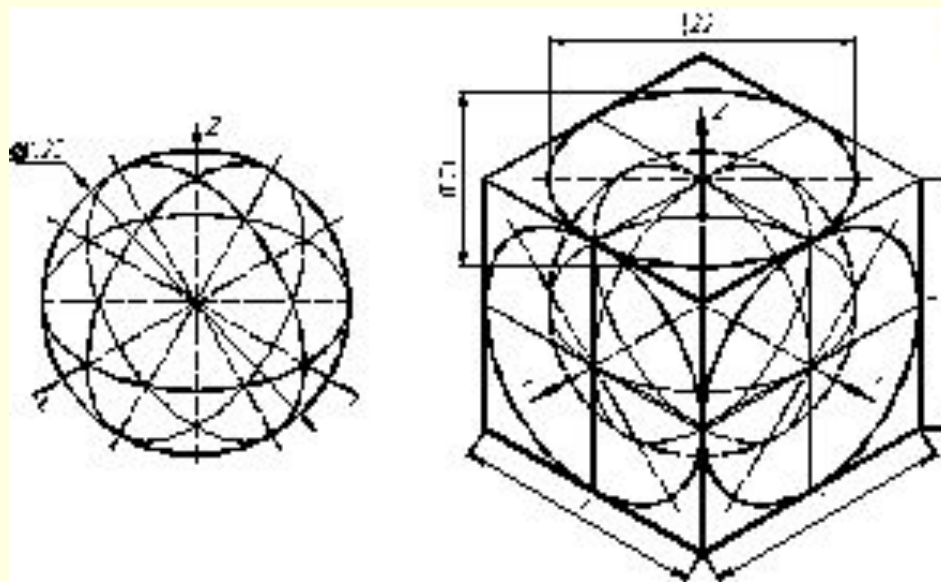
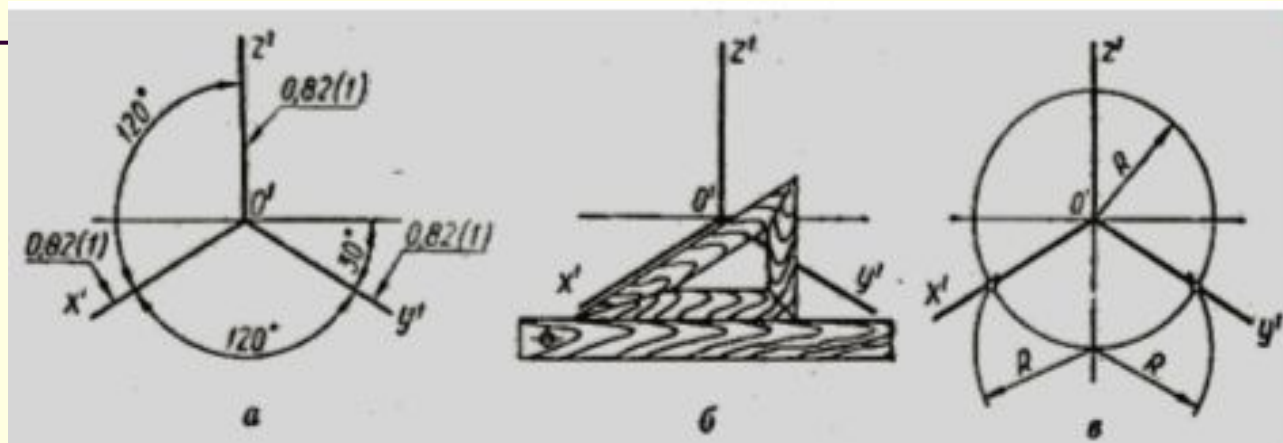
Прямокутна ізометрична проекція

- Прямокутну ізометрію, або, скорочено, ізометрію, широко використовують у практиці креслення. В ізометричній прямокутній проекції аксонометричні осі OX , OY , OZ утворюють одна з одною кути 120 градусів, а коефіцієнти спотворення по всіх трьох осях однакові і дорівнюють $0,82$.

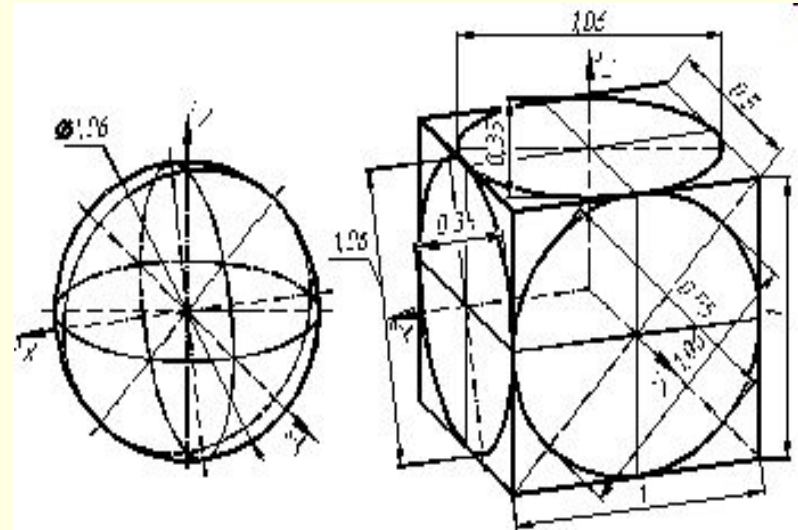
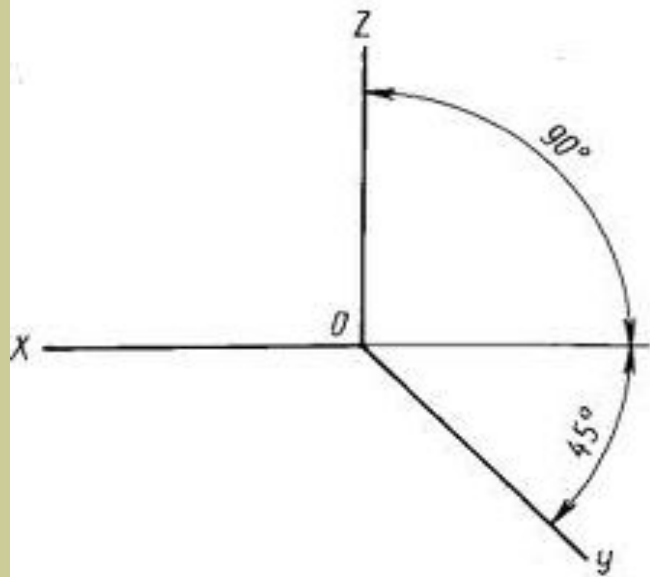
Фронтальна диметрична проекція

- Косокутна фронтальна диметрія характеризується вертикальним розміщенням осі OZ і горизонтальним – осі OX . Вісь OY у фронтальній аксонометрії нахилена до горизонтального напрямку під кутом 45 градусів. Коефіцієнти спотворення по осях OX і OZ дорівнюють 1 , а по осі $OY=0,5$.

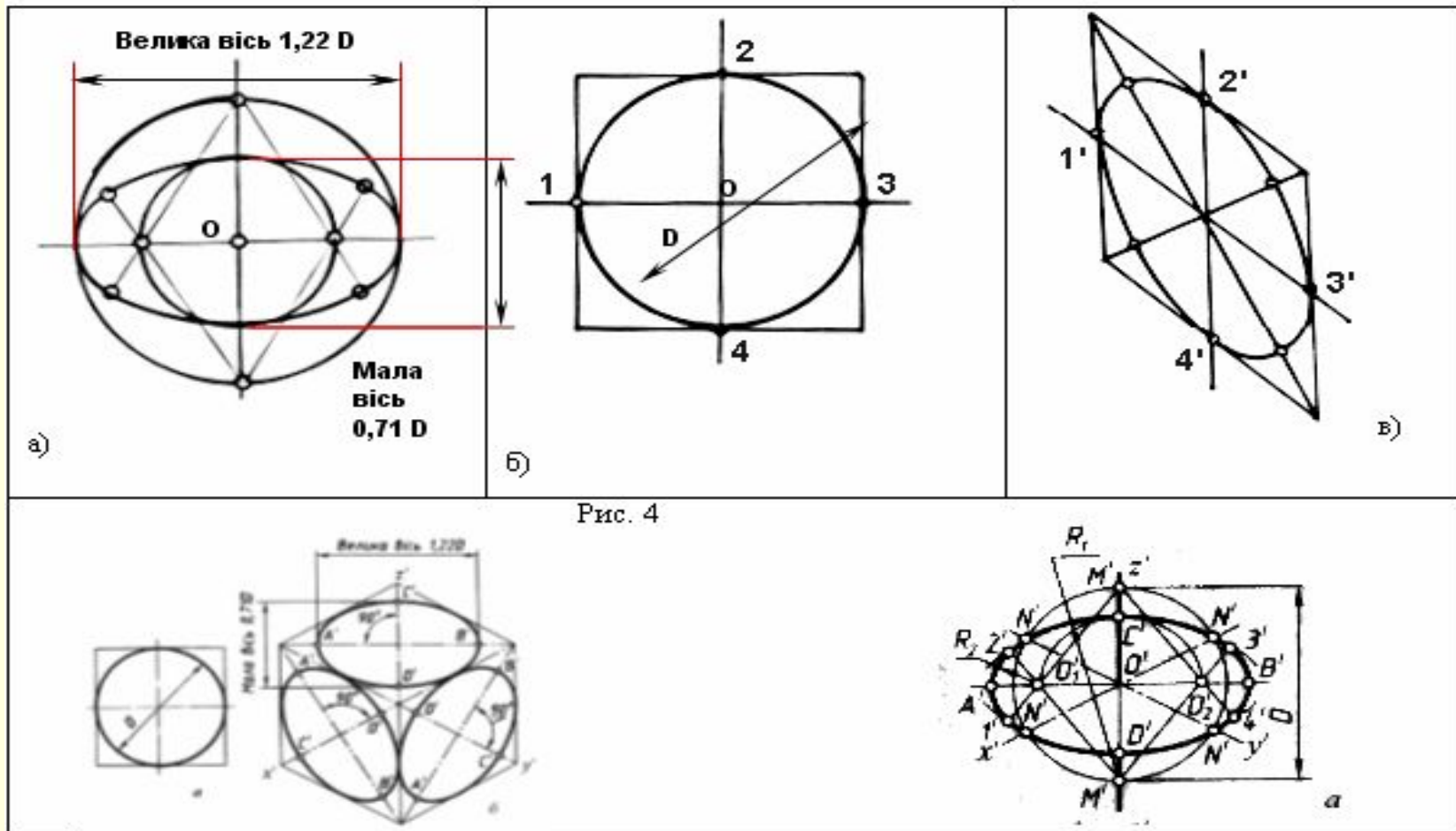
Осі прямокутної ізометрії і сфера спроеційована на грані куба, побудованого в прямокутній ізометрії.

Осі Фронтальної диметричної проєкції і сфера спроеційована на грані куба, побудованого в фронтальній диметрії.

Для побудови кола користуються описаним навколо кола квадратом.

Розглянемо побудову аксонометрії точки в прямокутній ізометрії.

- Відрізок OA_x відкладаємо від точки O по осі Ox аксонометричної системи координат. Через одержану точку OA_x проводимо пряму, паралельну Oy , на якій відкладаємо відрізок, що дорівнює відрізку $Ax1A$. Одержимо точку $O1A$, з якої проводимо пряму, паралельну Oz . На цій прямій відкладаємо відрізок $O1A02A$, що дорівнює відрізку $Ax2A$. Одержана точка OA є ізометричною проекцією точки A . При цьому відкладені аксонометричні відрізки становлять аксонометричну координатну ламану лінію.

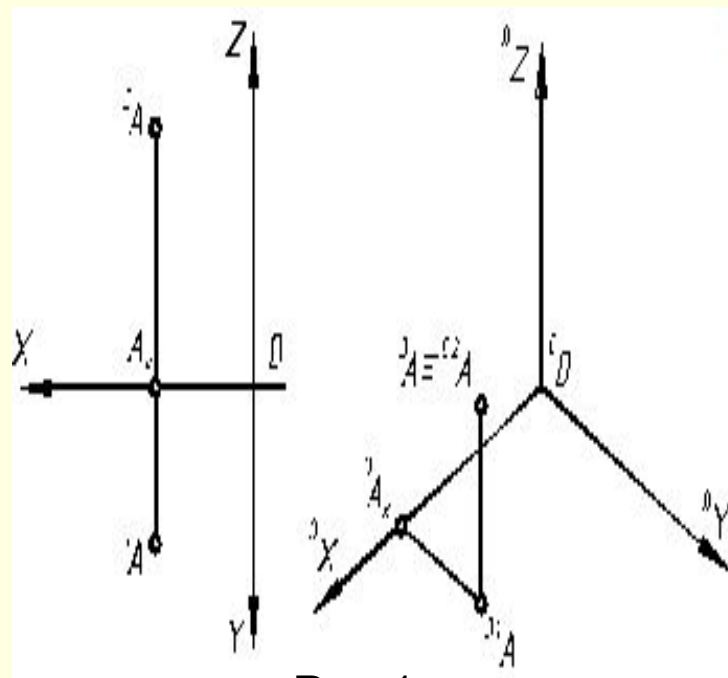
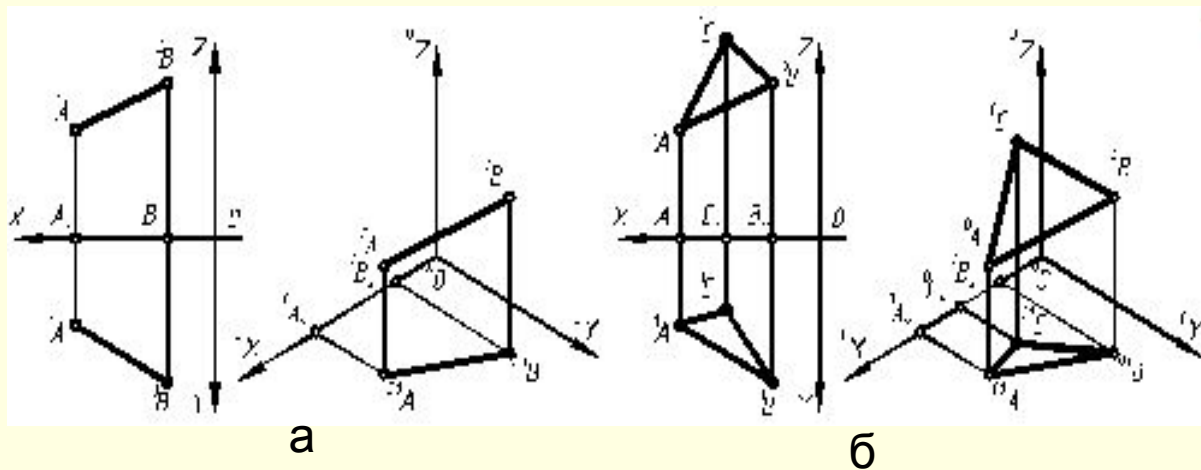

Рис.1

Розглянемо побудову прямокутної ізометрії плоскої фігури

- Виконуючи розглянуті побудови для кожної точки аксонометричної фігури, можемо побудувати модель цієї фігури в аксонометричних проекціях. На рис.а, показана побудова прямокутної ізометрії для відрізка АВ, а на рис. б – побудова прямокутної ізометрії плоскої фігури $\triangle ABC$.

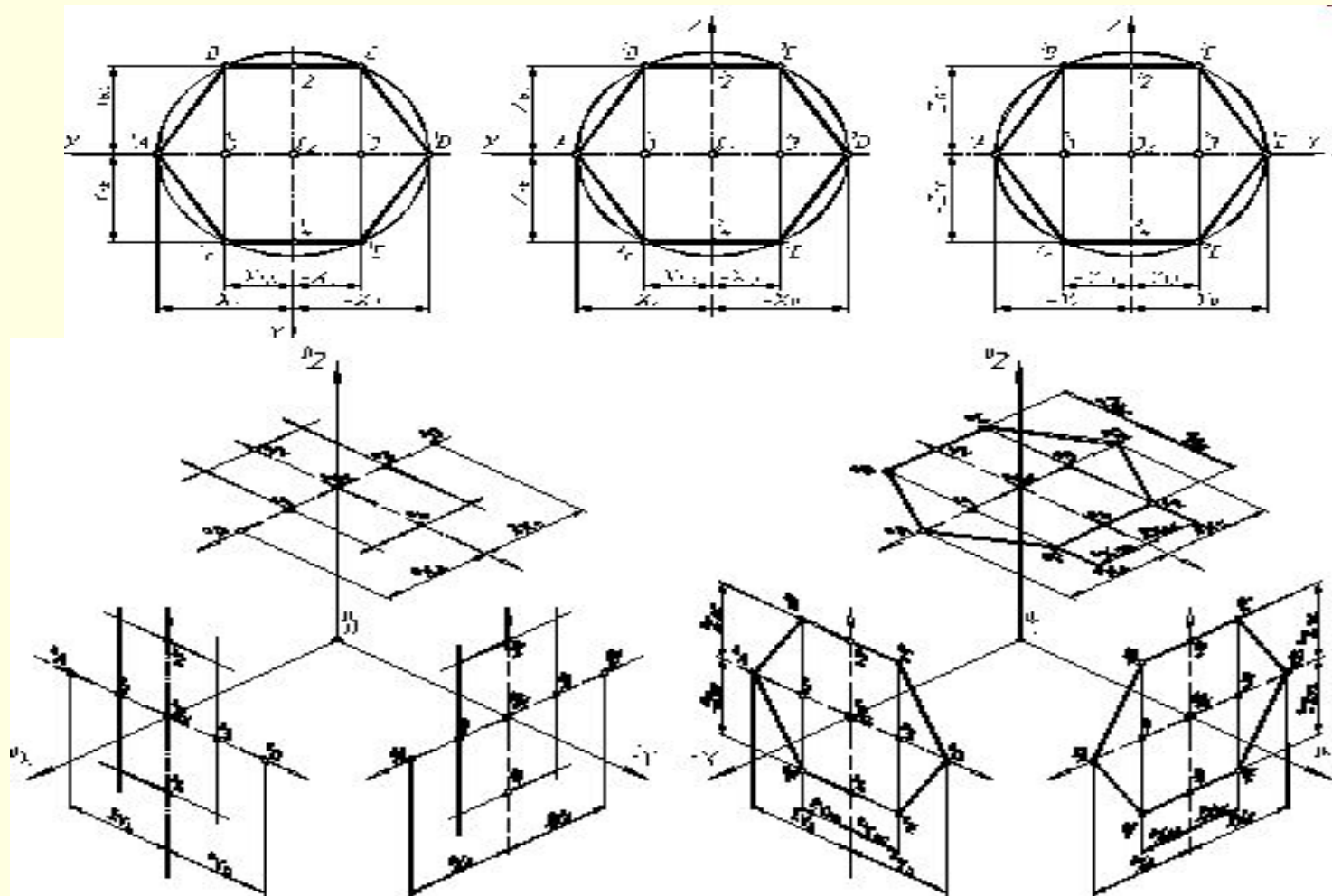
Розглянемо побудову прямокутної ізометрії плоскої фігури

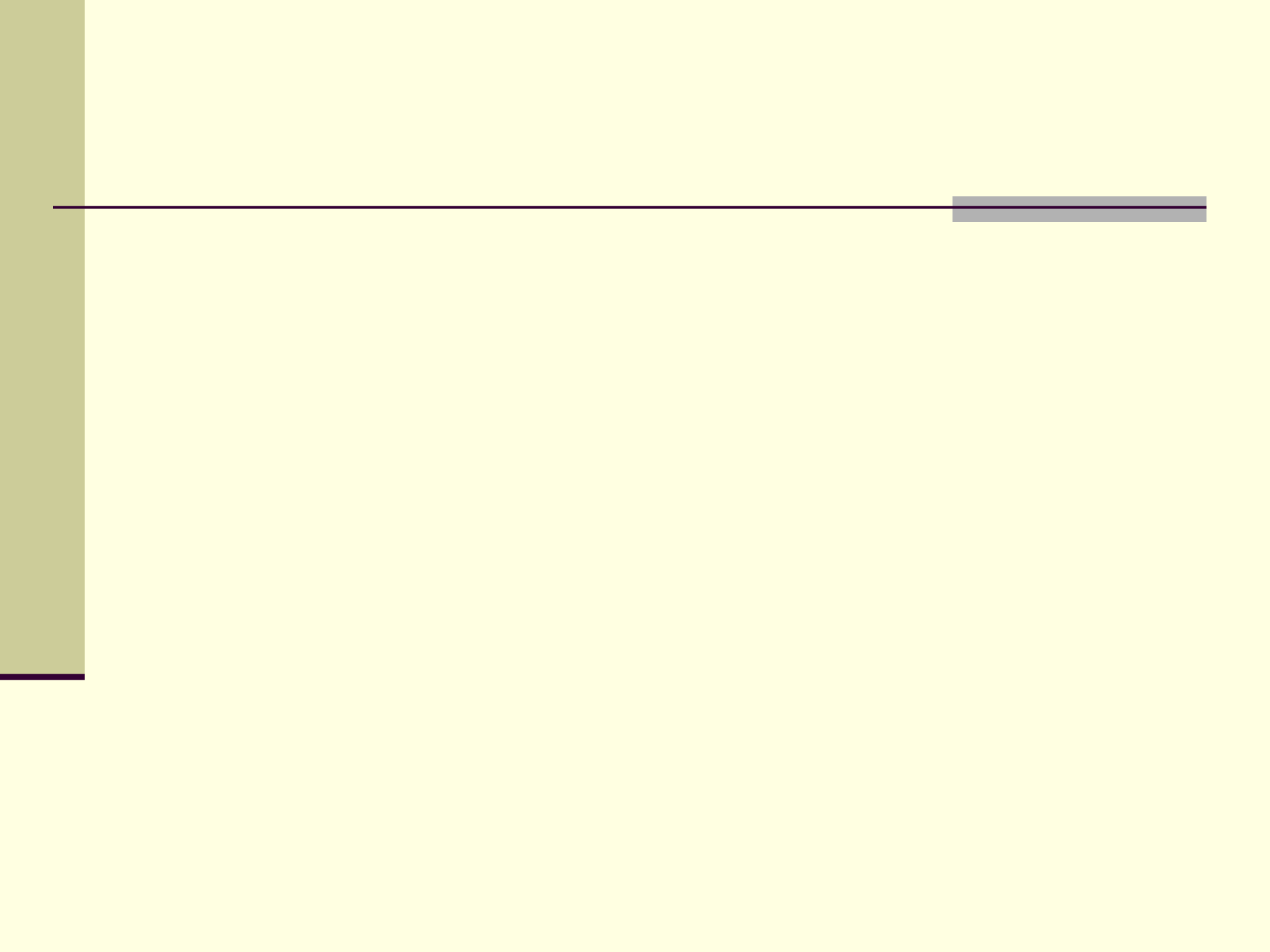
а

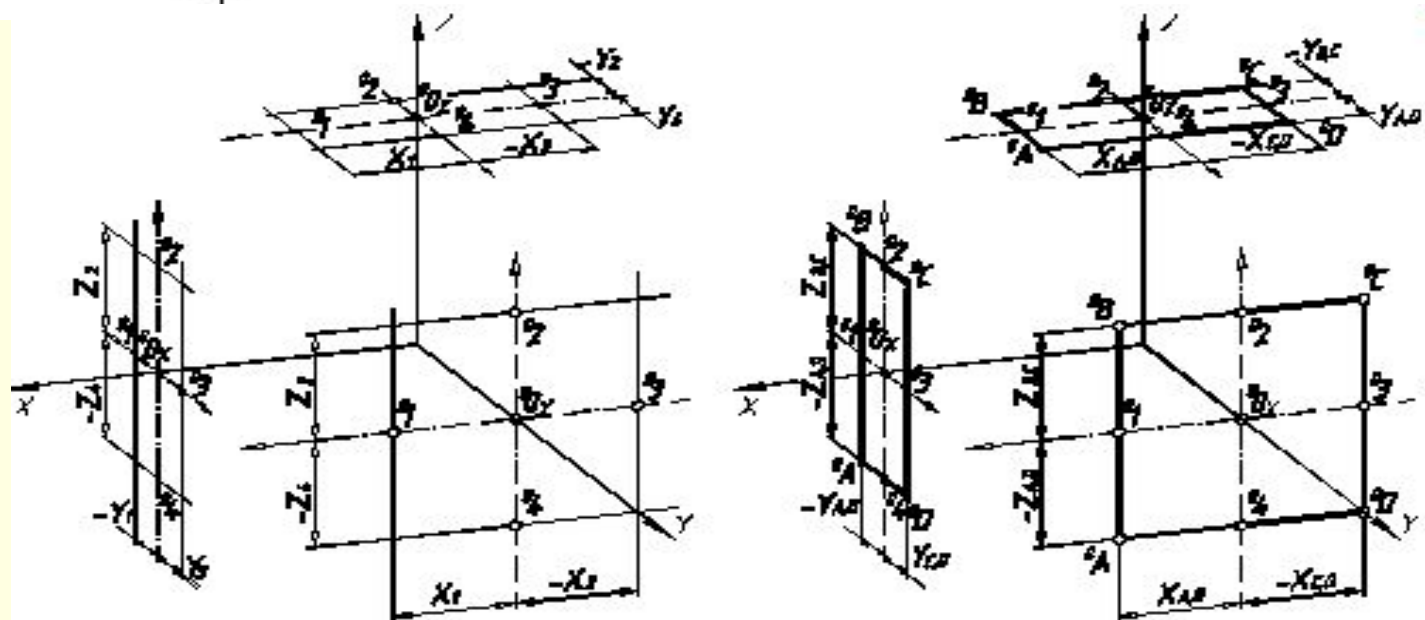
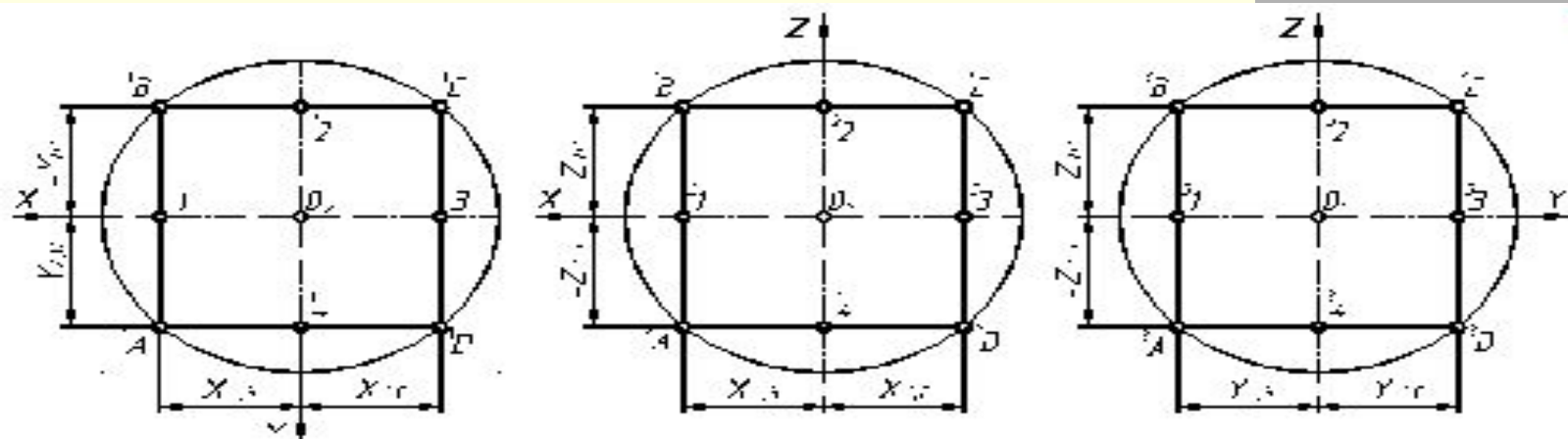
а

б

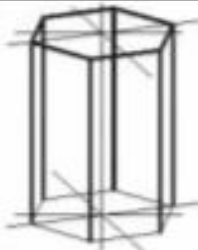
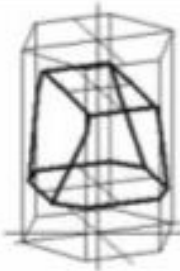
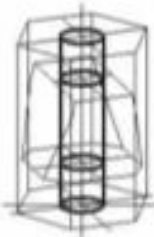
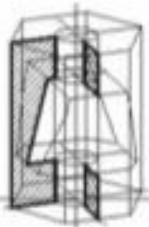
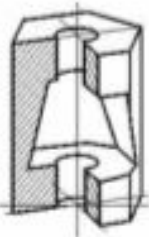
в

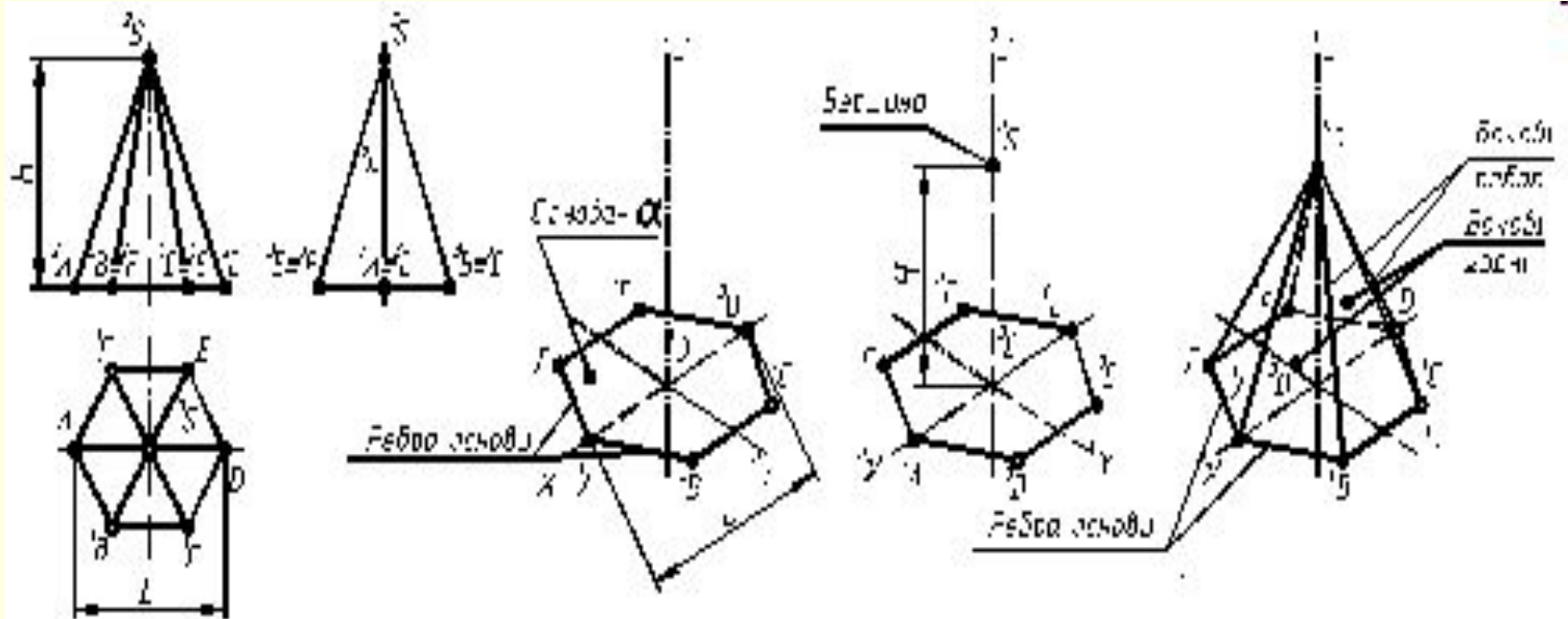

Приклад послідовності виконання аксонометричного зображення геометричного тіла.

1. Побудову починають з проведення аксонометричних осей та зображення плоскої фігури основи	2. Потім будують основні контури геометричного тіла	3. Наносять лінії поглиблень
4. Виконують отвір геометричного тіла	5. Наносять розрізи та перетини	6. Доводять товщину ліній, яка вимагається ДСТУ

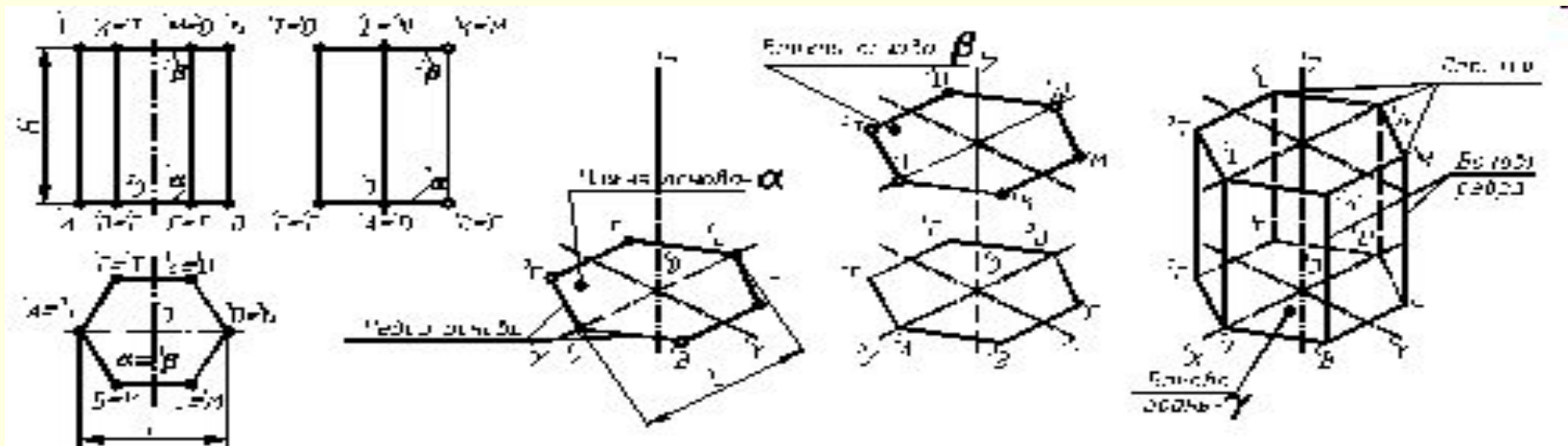
Побудова прямокутної ізометрії піраміди

Для зображеної піраміди, осі координат якої проводимо так, щоб вони збігалися з її осями симетрії, причому початок координат O буде знаходитись в центрі основи а піраміди. Спочатку викреслюємо ізометричні осі для побудови основи піраміди. Основа піраміди – плоска фігура.

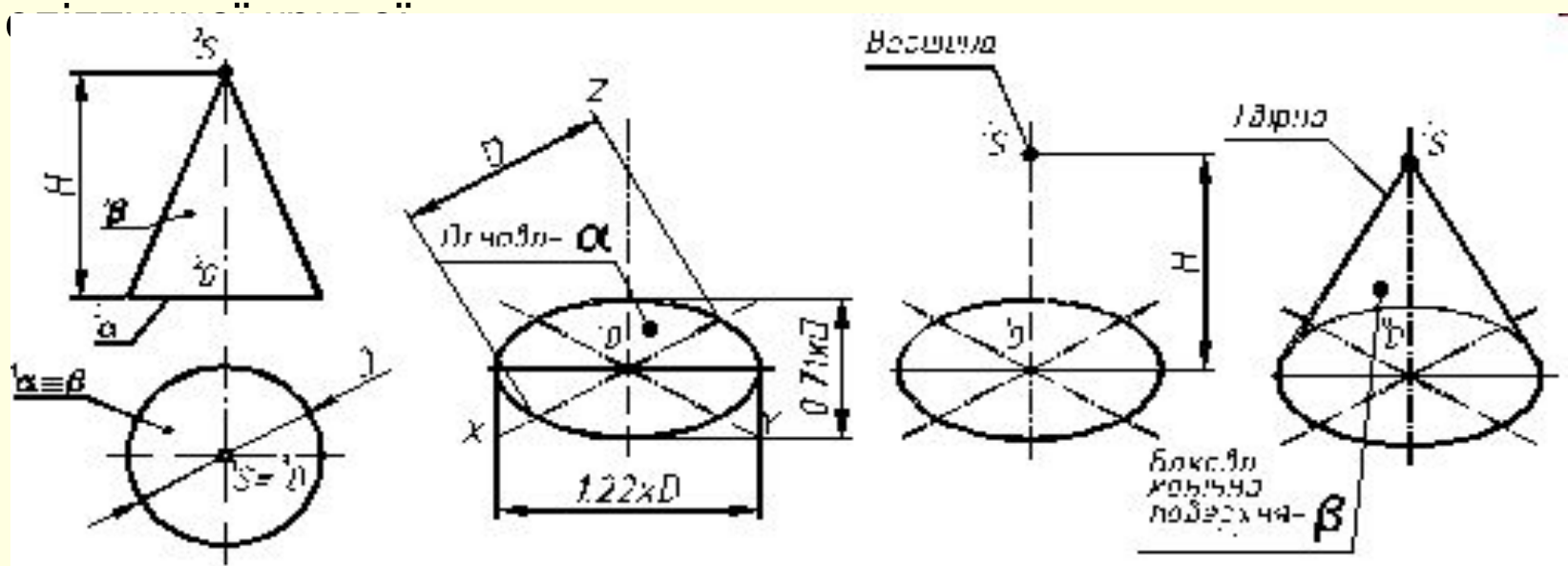

Побудова прямокутної ізометрії призми

Для показаної на рис. призми осі координат проводимо так, щоб вони збігалися з її осями симетрії, причому початок координат O знаходитиметься в центрі нижньої основи а призми. Спочатку викреслюємо ізометричні осі для побудови основ призми. Верхня та нижня основи призми – плоска фігура 3 проекційного креслення визначаємо необхідні координати точок та розташування верхньої основи в призми. Відрізками сполучаємо точки на верхній та нижній основах, утворюючи бокові ребра та бокові грані.

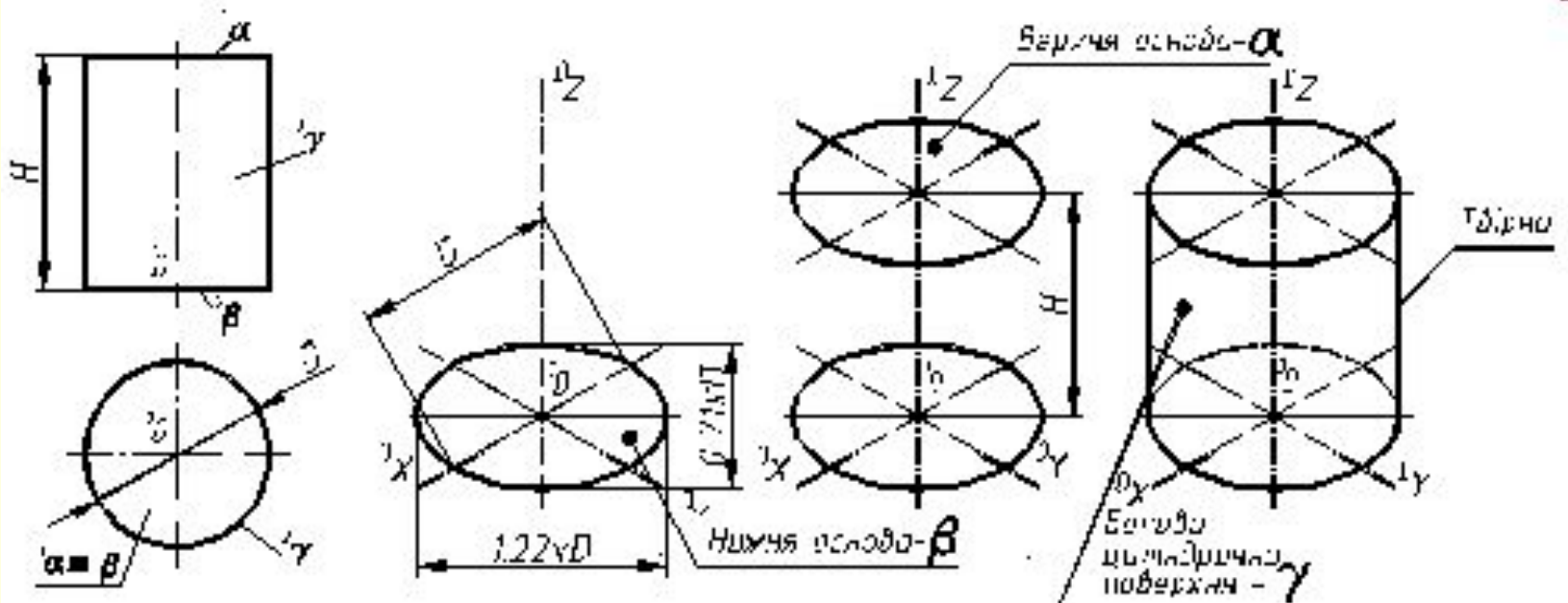

Для прямого конуса осі координат проводимо так, щоб вони збігалися з центром кола в основі, причому початок координат O знаходитиметься в центрі кола. Спочатку викреслюємо ізометричні осі для побудови основи конуса. Основа конуса – коло, яке будується в ізометрії згідно з відомим описом. З проекційного креслення визначаємо розташування вершини S . Сполучаємо вершину конуса відрізками твірних, дотичних до

Побудова прямокутної ізометрії циліндра

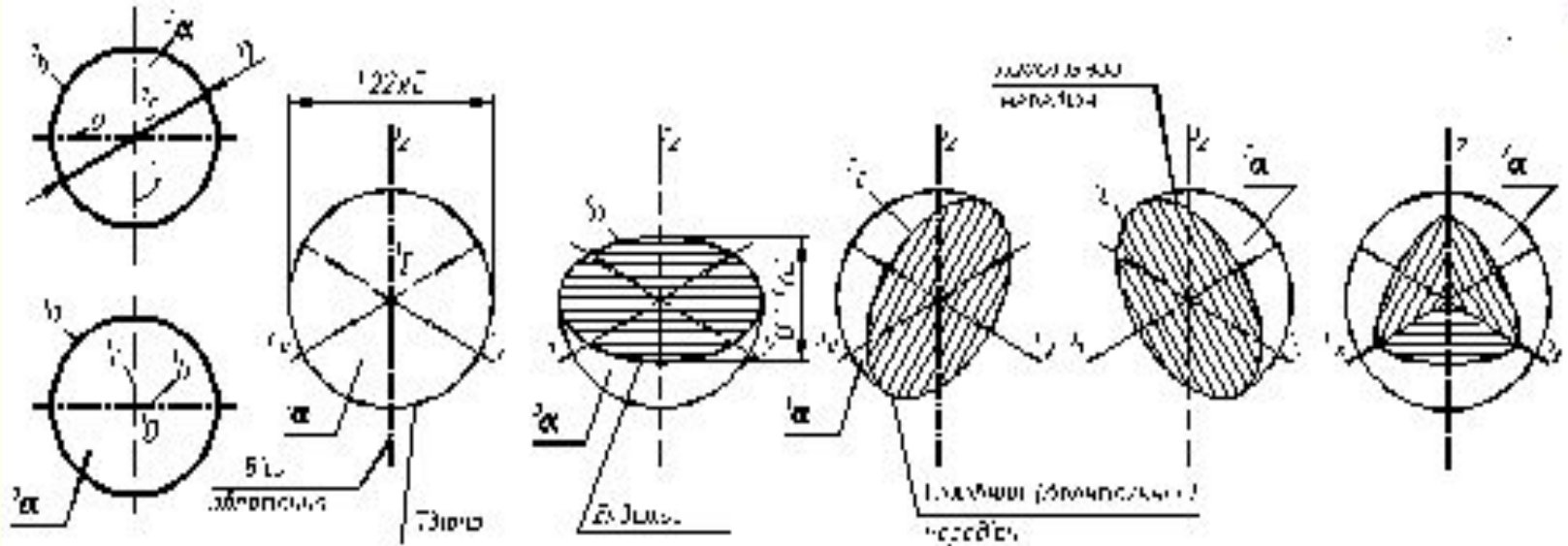
- Для прямого циліндра осі координат проводимо так, щоб вони збігалися з центром кола в основі, причому початок координат O знаходитиметься в центрі кола. Спочатку викреслюємо ізометричні осі для побудови нижньої основи циліндра. Основа циліндра – коло, яке будується в ізометрії згідно з відомим описом. З проекційного креслення визначаємо розташування верхньої основи циліндра. Сполучаємо верхню та нижню основи відрізками твірних, дотичних до еліптичних кривих.

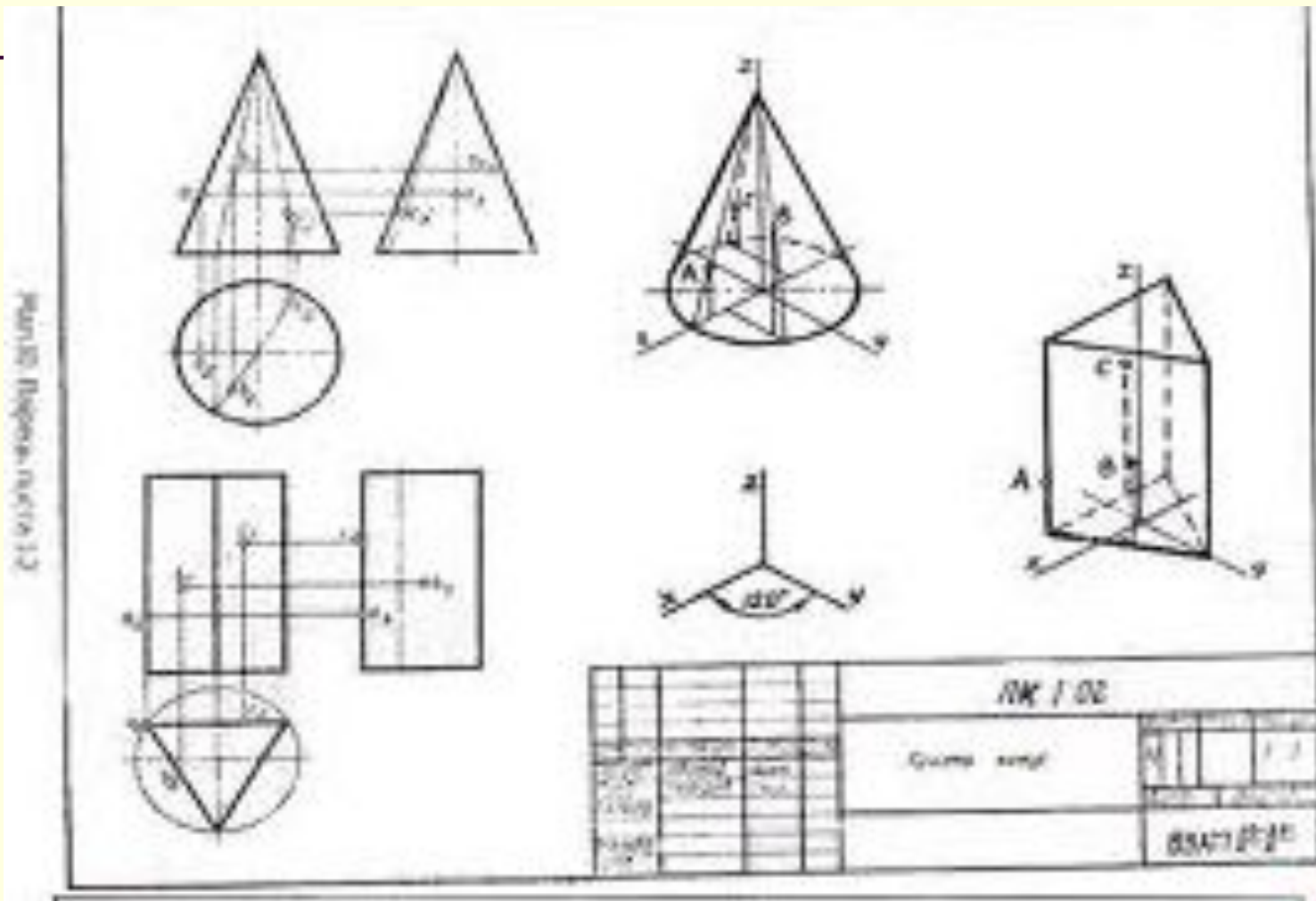
Побудова прямокутної ізометрії

сфери

Для побудови прямокутної ізометрії сфери спочатку необхідно побудувати аксонометрію її центра O . Осі координат сфери перетинаються в її центрі. Спочатку викреслюємо ізометричні осі та приведений діаметр сфери $D_P = 1,22'D$. За необхідності виконання зрізаних площин у ізометрії коло, яке лежить в координатній площині (або в площині рівня), будуємо в ізометрії згідно з відомим описом. На рис. - вигляди півсфери, зрізаної горизонтальною, фронтальною, профільною площинами, а також зображена сфера з вирізом у першому октанті простору.

Оформлення практичної роботи

Загальний висновок

- Аксонометричні проекції порівняно з комплексним кресленням мають істотну перевагу – наочність, але створюють незручності при вимірюванні. Побудова аксонометричних проекцій допомагає навчитися читати креслення і розвиває просторове уявлення про форму предметів і деталей.

Використані джерела

- 1. http://nkckhust.dyndns.org/elibrary/library/books/80182/topic_8.html
- 2. Хаскін А.М. Креслення . – К.: Вища школа, 1976.
- 3. Гордон В.О., Семенцов-Огиевский М.А. Курс начертательной геометрии. М., 1988. – 272 с.
- 4. Сидоренко В.К. Технічне креслення Львів Оріяна-Нова 2004
- 5. <http://www.bestreferat.ru/referat-120387.html>